

Lärrarhandledning till: Hej Litteraturen! – Medeltiden

Diskutera vidare

Ett reportage som beskriver den aktuella epoken utifrån nutida företeelser. Vi diskuterar vad som präglade livet, samhället, människorna och i förlängningen också litteraturen då och vad som styr oss idag och hur nutidens litteratur påverkas.

1. I programmet säger Rebecca Vinterbarn Elg att man kan förstå att folket som levde på medeltiden behövde lite kortare och bitvis lättsamma berättelser, skrivna på det egna språket. Varför behövde de det just då? Har vi ett behov av samma slags lättsamma berättelser idag? Diskutera!
2. Under medeltiden styrdes folket av furstar, riddare och kyrkan säger Rebecca Vinterbarn Elg i programmet. Vad styrs vi av idag, tror ni? Hur mycket av våra liv väljer vi själva och hur mycket påverkas vi medvetet, och omedvetet, av andra personer/instanser/ideal? Diskutera!
3. Riddarromanerna fungerade som etikettböcker för adeln på medeltiden; pojkarna skulle lära sig ridderlighet och hjältemod och flickorna skulle lära sig lydighet och kyskhet. Vad finns det för etikettregler/normer om uppförande idag? Är de rimliga tycker ni? Ser de olika ut för pojkar och flickor? Vad beror det på? Vad händer om man bryter mot etiketten/normen?

Författaren och du

I det andra reportaget dyker vi ner i ett viktigt författarskap från tidsepoken där vi samtidigt söker likheter med nutida författarskap och fenomen.

1. I *Decamerone* finns många berättelser där Boccaccio avslöjar det hyckleri som fanns i det medeltida samhället. Personer med mycket makt och status, såsom präster och adelsmän, parodierades och förlöjligades. Vad/vilka tror du att han skulle avslöja/skriva parodiskt om i dagens samhälle? Ge Boccaccio en aktuell dagstidning att läsa. Vad i dagens samhälle skulle han gå igång på? Skriv ett kåseri i Boccaccios anda.

Tematiska utflykter

Vi lyfter också fram ett litteraturtema i varje program där olika aspekter från då och nu diskuteras.

1. Den medeltida författaren Dante Alighieris bok *Divina Commedia* har inspirerat många nutida fantasyförfattare. Särskilt fascinerande är hans skildring av helvetet. Ta reda på hur Dantes helvete är uppbyggt. Skriv sedan en egen variant av hans helvetesskildring, gärna med allegoriska inslag. Vilka egenskaper, synder och

människor ska finnas i ditt helvete och varför? Vem ska vara din ciceron och ledsaga dig på resan?

2. På många förskolor runt om i Sverige hänger det riddar- och prinsesskläder och barnen verkar älska att klä ut sig till just riddare och prinsessor. Även många ungdomar och vuxna gillar att klä ut sig på till exempel lajv, cosplay och maskerader och hämtar ofta inspiration från medeltiden. Vad är det som fortfarande fascinerar i medeltidens sätt att leva, äta och klä sig tror ni? Diskutera!

Läs/titta vidare

- Läs en eller flera berättelser ur *Tusen och en natt* och jämför upplägget med Boccaccios *Decamerone*. Fokusera på såväl verkens form som innehåll.
- Se filmen *Sagan om ringen* eller läs en fantasybok, t ex *Över näktergalens golv* av Lian Hearn. Försök att hitta så många medeltidsinfluenser du kan.
- Läs romanen *Tristan och Isolde*. Jämför med någon nutida kärleksberättelse. Likheter/skillnader?
- Läs några av ordspråken i *Hávamál*. På vilket sätt uttrycker de den nordiska forntidens livssyn och moral? Vilka ordspråk skulle fungera än idag och vilka skulle inte det?

Författare: Åsa Sjöwall och Pia Kangas, svensklärare, Rytmus - Musikergymnasiet Stockholm i samarbete med UR.